

den romantiske Tid og Renaissancetiden, fra den Tid, man almindeligvis kalder den gotiske — et Udtryk, hvis Berettigelse jeg ikke skal gaa nærmere ind paa — fra den Tid have vi overordentlig lidet tilbage, ganske overordentlig lidet. Og et af disse saa Minder, vi have tilbage, er dette Helligaandshus i Randers, hvor ødelagt det end er blevet gennem Tiderne; hvor lidt man end har brudt sig om gennem Tiderne at bevare det i dets oprindelige Tilstand, er det dog endnu saadant, at man uden at rive det ned og bygge det nyt op — saa vilde det ikke være en Restauration, ikke være en Bevarelse af det gamle — men blot ved en ganske simpel og ikke særlig indgaaende Forandring af det nuværende kan føre det tilbage til den Tid, da det er bygget, saaledes at det virkelig vil staa som et Minde om hin Tid. Det synes mig, at naar Velsighed hertil gives, naar noget saadant virkelig gøres os muligt for en forholdsvis saa ringe Udgift som mellem 40 og 50 Tusind — 46,000, tror jeg det er — saa bør man ikke sætte sig derimod. Alt, hvad der tales om Randers By og dens Dnsse om at faa et stort Torv for sin Kvæghandel eller Gud ved hvad, har for mig kun ringe Betydning. I alt Fald maa man jo sige, at til syvende og sidst har Randers By Herredømmet; selv om vi bevilge disse Penge — naar Randers By endelig vil rive dette Hus ned, saa kunne de jo gøre det. Jeg tror, man maa sige, at det vilde være et Tab for vort Land, om denne Bygning virkelig blev nedreven og forsvandt. Ikke fordi denne Bygning i og for sig er saa skøn eller saa betydende, har saa store historiske Minder, men fordi vi her i vort Land have saa ganske overordentlig saa Minder just fra den Tid, just derfor vilde det være af Betydning for os at bevare det meget lidet, vi have tilbage. Af offentlige Bygninger findes der ikke mange. Der findes enkelte Herregaarde fra den Tid af, men de ere jo for en meget stor Del omformede i Tidernes Løb, idet de selvfølgelig ere indrettede efter mer eller mindre moderne Fordringer, for at man kan bo i dem behvemt og behagelig, saa de kunne ikke sættes op her lige over for. Her er derimod et Tilfælde, hvor vi virkelig kunne naa Maalet gennem en Restauration, som dog til syvende og sidst ikke vil koste os overordentlig mange Penge. Hvad har det at sige for Statskassen, at den bruger 46,000 Kr. dertil? Her have vi et Hus, som uden at rives ned og bygges op paa ny, men blot ved en simpel Restauration kan føres tilbage til den Tilstand, det har haft paa Dronning Margrethes eller da i alt Fald

paa Erik af Bommerns Tid, i hvilken det er bygget. Jeg tror, man vilde gøre Uret, om man ikke her vilde følge den højterede Minister og det ærede Finansudvalg ved at bevilge disse Penge, som her forlanges. Jeg forstaaer ikke den megen Tale om Munk og Nonner i saa Henseende. Jeg ved ikke rettere end, at vort Land indtil Maret 1536 bekendte sig til den katolske Religion og at alt indtil Maret 1536 som Følge deraf ogsaa har Præget deraf. Og det vilde være en underlig protestantistisk Opfattelse, at man skulde ødelægge, hvad der fra den Tid er tilbage. Jeg haaber, at en saadan Tankegang ikke vil gøre sig gældende i det danske Folketing. Vi kunne ikke her i Landet sige, at vor Historie daterer sig fra 1536. Vi maa vel — og Gud ske Lov — erkende, at den er af en noget tidligere Dato, saa at anføre det som en Grund til ikke at ville restaurere Helligaandshuset i Randers, at Munk eller Nonner have haft hermed at gøre, haaber jeg dog ikke vil gøre noget Indtryk paa denne høje Forsamling. Samtidig — og for at slutte — med, at jeg har omtalt dette Helligaandshus i Randers, vil jeg tillade mig at omtale et lignende Hus her i København, nemlig ved Helligaandskirken, det saakaldte Kapel. Det er ogsaa paa en vis Maaade et Helligaandshus, og der har længe været Tale om dets Restauration. Jeg vil tillade mig at opfordre den højterede Minister til at gøre sit til, at dette kan blive restaureret i Overensstemmelse med, som det har været, og som det endnu kan ses, at det har været, og ikke finde sig i, saaledes som Københavns Magistrat ønsker det, at rive den øverste Etage ned og lave det til noget helt nyt eller dog restaurere det til noget, som det aldrig nogen Sinde i sit Liv — om jeg saa maa sige — har været.

Formanden (Høgsbro): Der er endnu syv Talere indtegnede; jeg vil derfor henstille til dem, om de ikke kunde tage Hensyn til det anstellige, for ikke at sige nødvendige, i, at dette Afnit kunde føres til Ende i denne Aften. Særlig er det uheldigt, at man optager Forslag, som ere frasalde af Ministeren, for igen at frasalde dem, thi der foreligger saa mange Spørgsmaal til Afgørelse, at vi ikke skulde tage Forslag op blot for at forhandle om dem.

M. Nielsen: Jeg skal rette mig efter den ærede Formands Henstilling og fatte mig i yderste Northed. Der er blandt andet det ærede Finansudvalgs Stilling — og særlig et enkelt Medlems Stilling — til